

WILEY

The Scandinavian
Journal of Economics

Review

Reviewed Work(s): *The Economics of Peace* by Kenneth Boulding

Review by: Erik Dahmén

Source: *Ekonomisk Tidskrift*, Dec., 1945, Årg. 47, n:r 4 (Dec., 1945), pp. 364-366

Published by: Wiley on behalf of The Scandinavian Journal of Economics

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/3438363>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

Wiley and *The Scandinavian Journal of Economics* are collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Ekonomisk Tidskrift*

JSTOR

The Economics of Peace av Kenneth Boulding. New York 1945. (Prentice-Hall, Inc.) 272 s.

Kenneth Boulding är för närvarande Assistant Professor vid Iowa State University. Han har varit sysselsatt med arbete åt Nationernas Förbund bland annat rörande jordbruksekonomiska frågor och har tidigare utgivit ett större arbete, *Economic Analysis* (1941).

The Economics of Peace är ett arbete med mycket stora förtjänster. Det är visserligen inte något stort och originellt verk, det ger över huvud taget inte någon djupare analys av efterkrigsproblemen; vill man vara kritisk kan man säga, att det tvärtom ibland är ytligt då förf. på viktiga punkter alltför odelat ansluter sig till överförenklade Keynes-Hansenska tankegångar. Men det är ett föredömligt klart och koncist arbete, vars stilistiska elegans gör läsningen till en njutning. Det karakteriseras vidare av för:s beundransvärda förmåga att skilja mellan huvudsak och bisak. Såsom allmän introduktion i efterkrigstidens ekonomiska frågor — en introduktion, som knappast kräver några förkunskaper alls, — är *The Economics of Peace* ett arbete, som kan rekommenderas, om man samtidigt varnar för vissa av dess överförenklade problemställningar.

Då förf. i sin framställning omspannar de flesta problem av större betydelse men i gengäld inte uppehåller sig utförligt vid någon eller några frågor, är det svårt att i vanlig ordning ge en sammanfattning av någon huvudtankegång. Det följande innebär därför endast några axplock.

Arbetet är uppdelat på två huvudavsnitt, »*The Economics of Reconstruction*», behandlande de mest akuta återuppbyggnadsfrågorna och »*The Economics of Reform*», som diskuterar långsiktsproblemen.

Det första avsnittet klarlägger under rubrikerna »*Physical Reconstruction*» och »*The Financial Problems of Reconstruction*» de närmaste övergångssvårigheterna från krig till fred. Härtill fogas dels en »*case study*» rörande Europa 1918—1928 dels några allmänna sypunkter på lärdomarna från tiden efter förra världskriget och deras tillämpning på det aktuella läget.

Den rent materiella återuppbyggnaden är inte det svåraste problemet. Det kan i och för sig lösas på ett relativt ringa antal år. Mera allvarlig än den materiella förstörelsen är förlusten av människoliv och nedgången i nativitet. De svåraste problemen sammanhånga emellertid med att världens hela ekonomiska, politiska och psykologiska struktur har blivit desorganiserad och illa anpassad för fredliga uppgifter. Förf:s slutsatser kunna summeras sålunda: Den materiella återuppbyggnadens problem för varje region är främst att få till stånd en snabb kapitalbildning. Detta måste lösas genom ökad produktion och import och minskad konsumtion och export. Vid sidan av detta kvantitativa problem har man svårigheten att återställa balansen mellan olika slag av kapitalbildning. — Beträffande de finansiella problemen framhålles, att det visserligen är världens defekta finansiella organisation, som gjort konjunkturväxlingarna kraftiga och förödande, men att det ändå är lätt att stirra sig blind på de rent finansiella problemen; dessa kunna aldrig helt förstås om de betraktas som enbart finansiella. Mot bakgrunden av denna tes beröres kortfattat men ändå instruktivt

vissa återuppbyggnadsfrågors finansiella aspekter och diskuteras bland annat inflations- och deflationsproblemen. — Kapitlet om Europas ekonomi 1918—1928 ger knappast något nytt men är i all sin enkelhet klart och träffande. Detsamma kan sägas om synpunkterna på den aktuella situationen, där det betonas att den akuta nödhjälpen inte får skiljas från en mera konstruktiv återuppbyggnad.

Det andra avsnittet, som upptar huvudparten av boken, behandlar i tur och ordning det ekonomiska framåtskridandet, rättvisesynpunkter på fördelningen, arbetslösheten och den fulla sysselsättningens politik samt den internationella handeln. Härtill anslutes en systematisk karakteristik av »Right-wing illusions» och »Left-wing illusions». Avslutningsvis tillägges en appendix, »On politics and morals».

I kapitlet om det ekonomiska framåtskridandet hävdar förf., att det mest fundamentala problemet även ur den redan industrialiserade världens synpunkt är att få till stånd en expansion inom de tre fjärdedelar av världen, som äro industriellt efterblivna. Vidare diskuteras på ett mycket klaggörande sätt bl. a. äganderätts- och trygghetsprincipernas ställning under olika ekonomisk-politiska, institutionella förhållanden. — Även kapitlet rörande inkomstfördelningen är läsvärt. Förf. har en klar blick för att det kan vara en konflikt mellan inkomstutjämning och framåtskridande, en konflikt, som enligt författaren inte tillräckligt uppmärksammas på amerikanskt »liberalt» håll. — Framställningen av sysselsättningsproblemet är starkt färgad av Keyneska och Hansenska tankegångar. Den allmänna slutsatsen lyder: »It is clear that under a system of unregulated private enterprise the monetary system is profoundly unstable and is in constant danger of plunging the economy into deflation, with consequent unemployment, or into inflation, with consequent injustices and dislocations.» Och vidare: »In times of peace, the productive powers of our technical civilization have a strong tendency to outrun the consumptive powers.» Man torde kunna sätta ett stort frågetecken i kanten för dessa påståenden, som under senare år upprepats så ofta att de börjat uppfattas som axiom, ehuru de i själva verket aldrig bevisats. Det är direkt missvisande när förf. gör gällande, att det föreligger en kronisk underkonsumtionstendens, som »in the absence of governmental intervention» lätt leder till kumulativa deflationsprocesser. Den industriella utvecklingen under »unregulated private enterprise» har i verkligheten knappast visat några allvarliga tendenser att alldeles av sig självt falla in i några dylika deflationsprocesser. Det torde vara först efter förra världskriget som den ekonomiska utvecklingen under industrialismens epok över huvud taget uppvisar längre perioder med underutnyttjande av produktionsresurserna och stagnation. Förklaringen till denna utveckling under senare decennier är uppenbarligen inte att söka *uteslutande* i det ekonomiska livet självt utan också i de politiska, inklusive ekonomisk-politiska, faktorerna: världskriget och en oförnuftig ekonomisk politik från statsmakternas sida. Detta synes förf. i själva verket också vara rätt väl medveten om i andra avsnitt i sin bok. Att man har anledning sätta frågetecken i kanten för förf:s nyssnämnda allmänna slutsatser, innebär inte att hans nästa slutsats skulle vara felaktig, nämligen den att det kräves en aktiv konjunkturpolitik med i första hand finanspolitiska

medel från statens sida, när förhållandena nu en gång utvecklats så som skett under 1930-talet. Kausalförklaringarna äro tvivelaktiga, men de finans- och penningpolitiska rekommendationerna äro därför inte dömda på förhand, särskilt som förf. synes vara väl medveten om många olösta problem inom den ekonomiska utvecklingens och konjunkturväxlingarnas område och därför handskas förhållandevis försiktigt med sina ekonomisk-politiska rekommendationer. — I kapitlet om den internationella handeln understrykes särskilt att en återuppbyggnad inte är möjlig såvida inte en intern ekonomisk stabilitet uppnås i de stora dominerande länderna, främst då U. S. A. Att sysselsättningspolitiken i de mindre stater, som äro starkt beroende av utrikeshandeln, ofta stöter på helt andra problem än t. ex. i U. S. A. framhålles med all rätt.

Den kritiska granskningen av »right-wing»- och »left-wing»-illusionerna inledes med följande ord: »It is the common experience of teachers that the main difficulty with students is not what they don't know but what they do know that isn't so.» Den snabba avrättning av en hel rad »Right-wing Illusions», som följer, är både roande och träffsäker. Särskilt fäser man sig vid det sätt, på vilket förf. gör processen kort bl. a. med »The illusion of sound finance», »the solid money illusion» och »the fetish of the balanced budget» utan att därför tappa bort de problem, som trots allt kvarstå i hithörande sammanhang. — I kapitlet om »Left-wing Illusions» framhålles från början, att vi nu kommit därhän att »left-wing views have become relatively respectable», varför de misslag, som de innehålla, äro så mycket farligare än tidigare. Förf:s avrättning av dessa illusioner är också mycket elegant. I snabb följd exekveras bl. a. marxismens odifferentierade problemlösningar, dimbildningen kring »profitprincipens» innebörd, missuppfattningarna rörande den sovjetryska samhällsstrukturen och planekonomin o. s. v.

Boulding visar sig vara skeptisk mot de moderna planekonomiska doktrinerna. »The difficulty with planning is that it is very nice for the planner, but not so nice for the planned.» Hans problemlösningar äro av annat slag. De röra sig i första hand på det *finanspolitiska* planet. Men i vad mån är en finanspolitik efter de av förf. rekommenderade linjerna i verkligheten genomförbar utan att man successivt, eventuellt mot sin vilja, *tvingas* in på den centraliserade planekonomiens område? I vad mån kan en rationell finanspolitik s. a. s. stå för sig själv annat än i teorien? Medför dess omsättning i praktiken måhända konsekvenser långt utöver den från början tilltänkta ramen? Förf. går knappast på allvar in på dessa frågor, som kanske till slut dock äro de allra mest intressanta och betydelsefulla.

Erik Dahmén.

Economic Progress and Social Security av Allan G. B. Fisher. London 1945. (Macmillan & Co. Ltd.) 328 s.

Allan G. B. Fisher utgav 1935 ett arbete, *The Clash of Progress and Security*, som i stort sett spannar på ett enda tema: ekonomisk utveckling måste alltid betyda förändringar; då dessa förändringar möta motstånd av många olika slag, beroende på att de ofta åtminstone på kort sikt ha oförmånliga verkningar för enskilda, företag eller grupper, vilka många gånger i första hand sträva efter status quo och egen trygghet,